

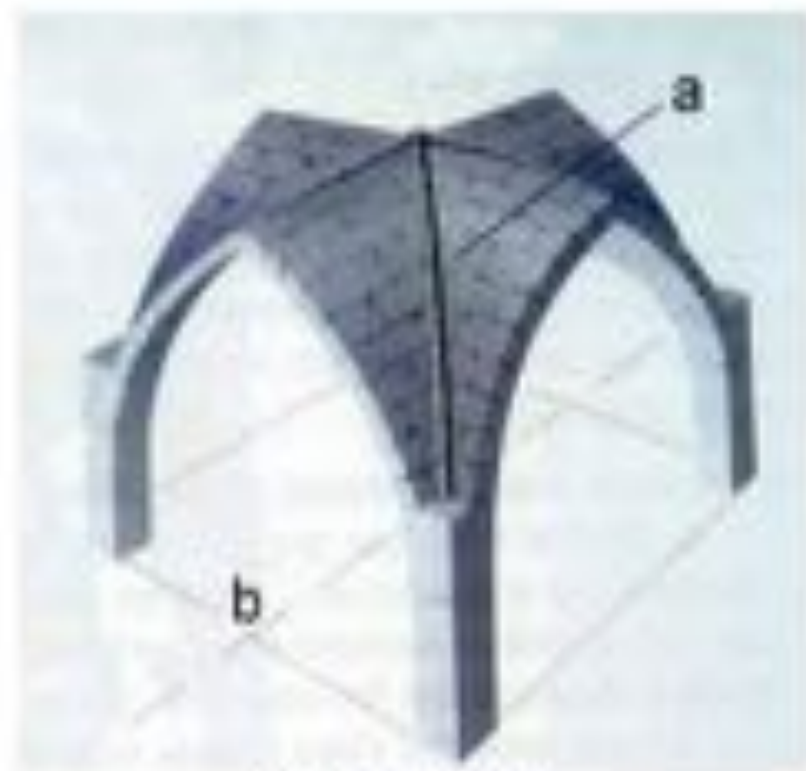
2. L'ART GÒTIC

2.1 INTRODUCCIÓ

- El trobam des de finals del segle XII fins a inicis del segle XVI
- Neix en el regne de França i es va estendre ràpidament per la resta de regnes d'Europa.
- És un estil URBÀ, molt artesanal i burgès, vinculat als gremis.
- Reflecteix el creixement econòmic de l'època.
- Tendència a la verticalitat i a la lluminositat.

Arquitectura - Gòtic

Volta de creueria

Arc ogival

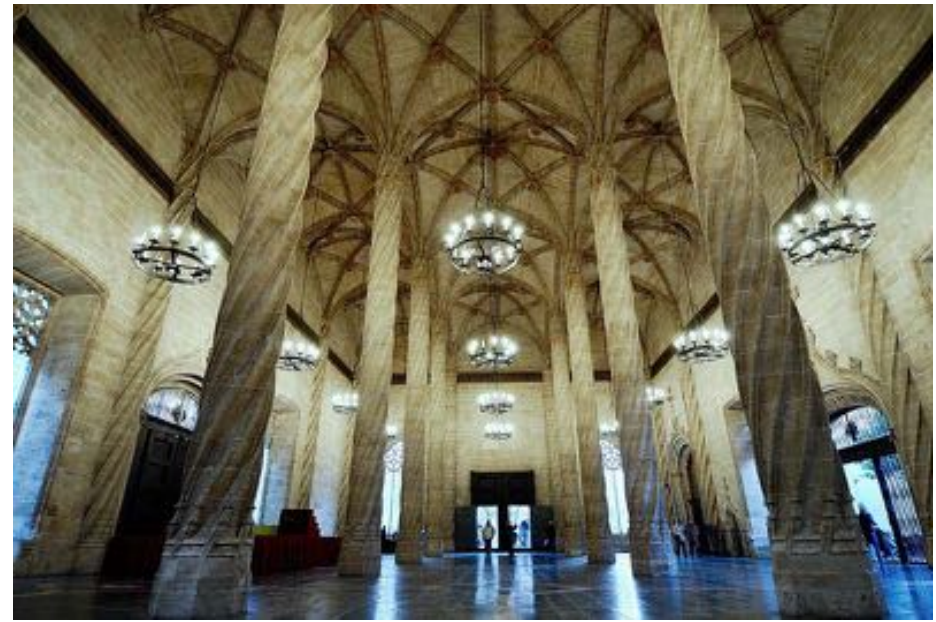
2.2 CONTEXT HISTÒRIC

- Ens trobam en l'època del creixement i resorgiment de les ciutats.
- El comerç com activitat econòmica i la burgesia com a grup social, es troben en creixement.
- Es contruiran grans edificis civils i no només religiosos, que reflecteixen el poder d'aquests grups: ajuntaments, palaus, llotges comercials.

Llotja de Palma

Llotja de València

Palau de la
Generalitat

Europa en la época del gótico

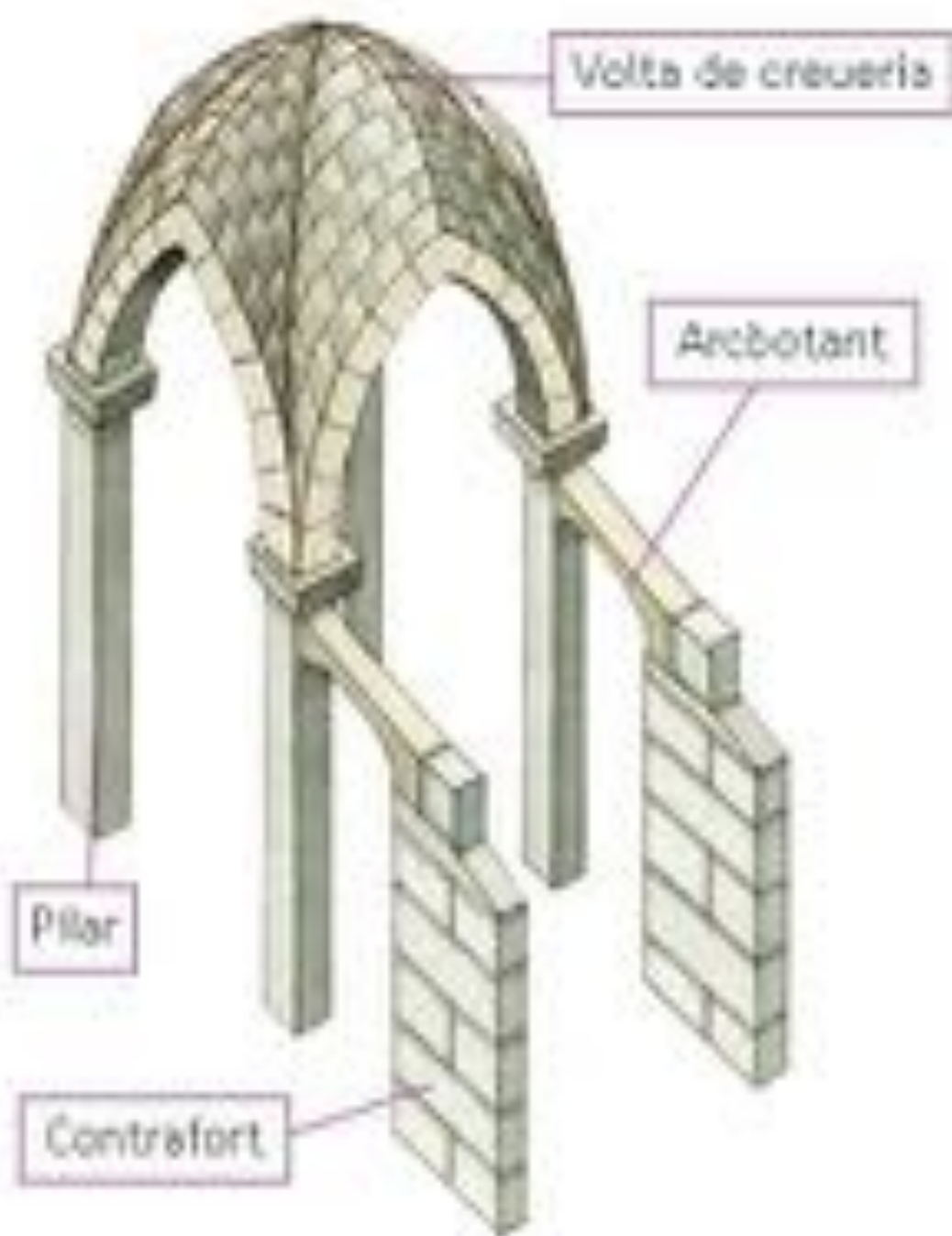
- Primeras universidades
- Principales catedrales góticas
- Movimientos cléricos
- Ciudades

2.3 L'ARQUITECTURA GÒTICA

- Constructivament el gòtic suposa un avenç revolucionari aconseguit per la combinació de tres elements:
- ♦ La volta de creueria
  - ♦ L'arc apuntat (ojival)
  - ♦ L'arcbotant

→ Els edificis experimentaran una gran elevació, cercant la llum interior natural.

MATERIALS I ELEMENTS CONSTRUCTIUS

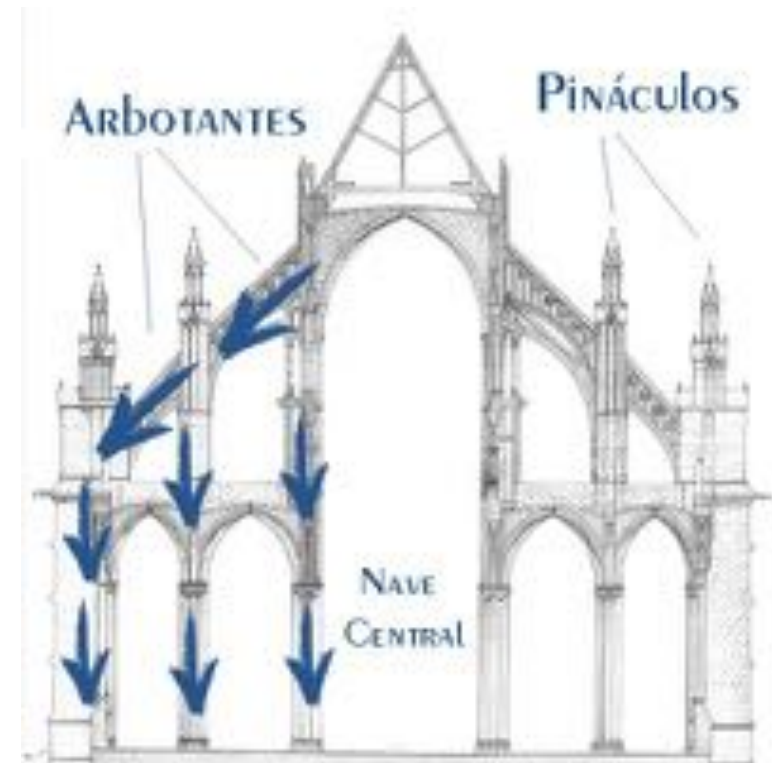
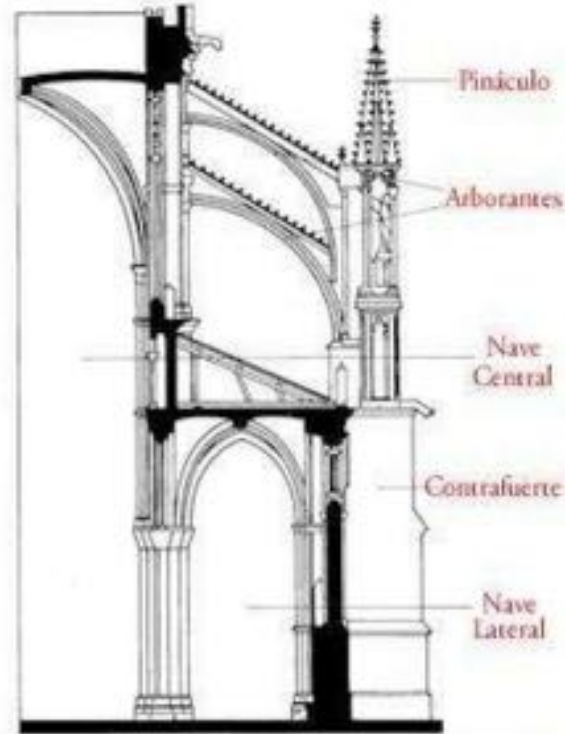
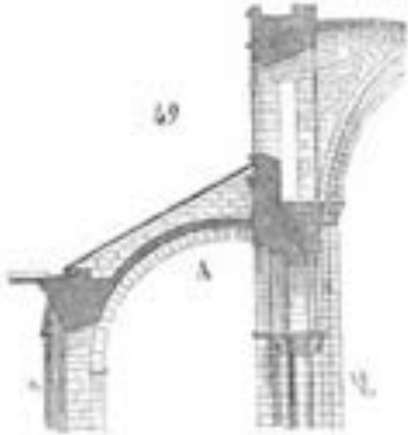
1. El material fonamental de construcció és la **PEDRA**.

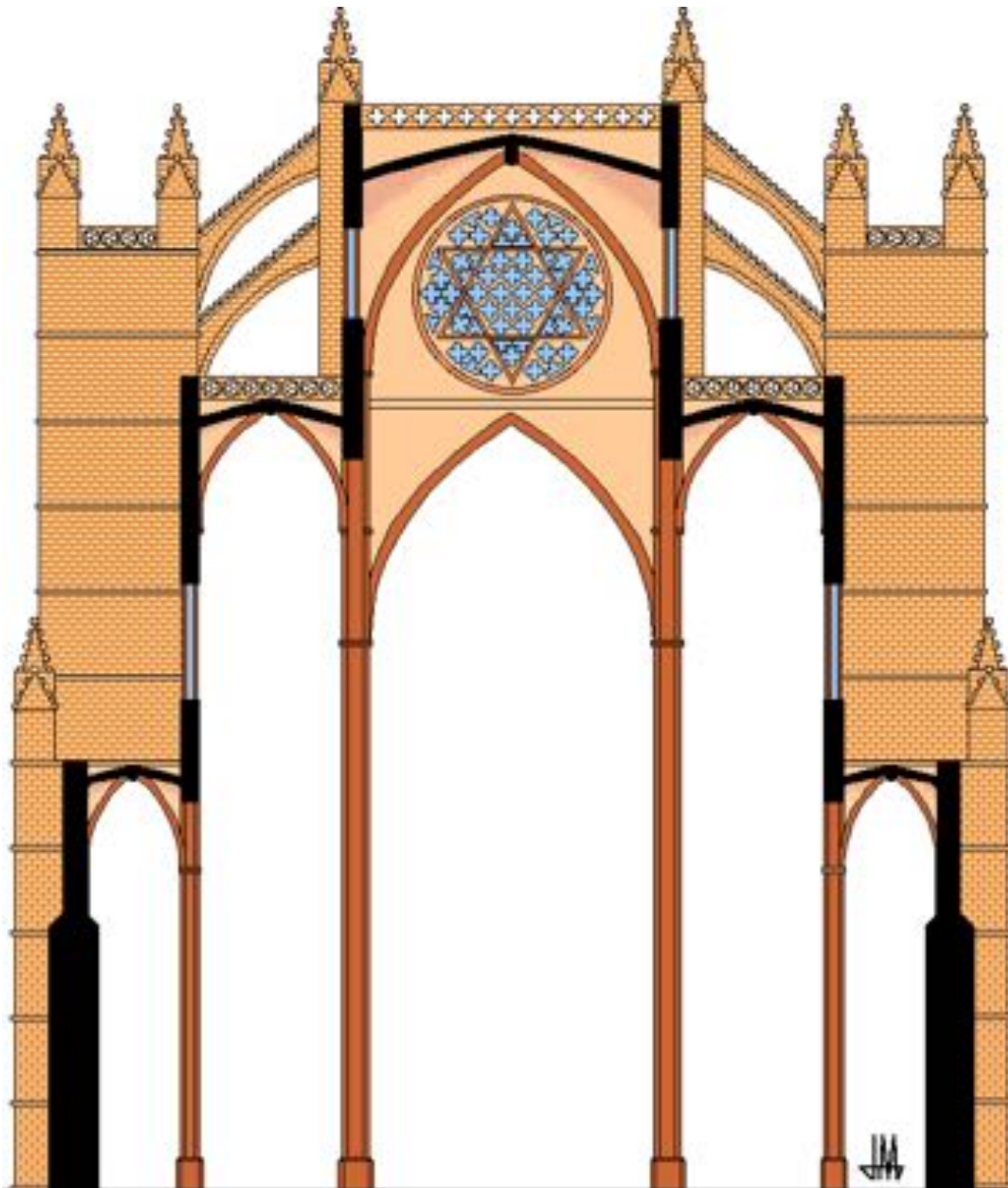
2. **VOLTA DE CREUERIA**: formada per arcs apuntats (ojivals) que es creuen en diagonal creant una armadura molt vistosa.

3. **ARCBOTANT:** és un element exterior en forma d'arc que recull la pressió i el pes de l'inici de la volta. Descarrega així part del pes d'aquesta.

4. **CONTRAFORTS:** pilars adosats a la nau (sovint les naus laterals) sobre els quals descarrega l'arcbotant. Estan coronats per un **PINACLE**.

Arcbotants i
contraforts

Conjunt d'arcbotants i pinacles de la catedral de Palma.

5. **PILARS:** els pilars i les columnes adosades descarreguen bona part del pes dels nervis secundaris de la volta.

6. **VITRALLS:** els murs ja no sostenen el pes de les cobertes, i poden ser substituïts per grans finestrals decorats amb vidres de colors.

◆**ROSASSA:** vitrall de forma circular que es col·loca a les façanes i absis de les esglésies.

vitralls

rosassa

7. **GÀRGOLES:** part que sobresurt d'una canonada que serveix per evaquar l'aigua de les teulades. Tenien una funció simbòlica de protegir el temple.

Els edificis més representatius del període gòtic és la **CATEDRAL**. També destaquen altres edificis civils (no religiosos) que mostraven el poder econòmic i social de la burgesia (llotges, ajuntaments) i dels grups privilegiats (palaus).

Download from
Dreamstime.com

This watermarked image is for previewing purposes only.

 26500021

 Kalmar89 | Dreamstime.com

- LES CATEDRALS GÒTIQUES PRESENTEN UNA CLARA TENDÈNCIA A LA **VERTICALITAT.**

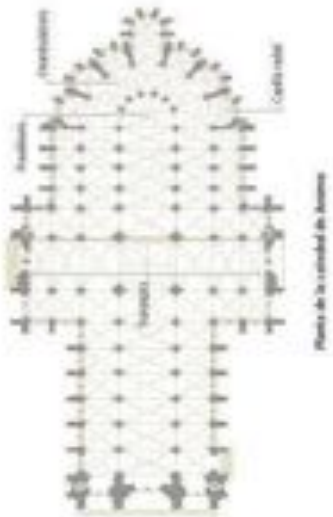

LES PLANTES

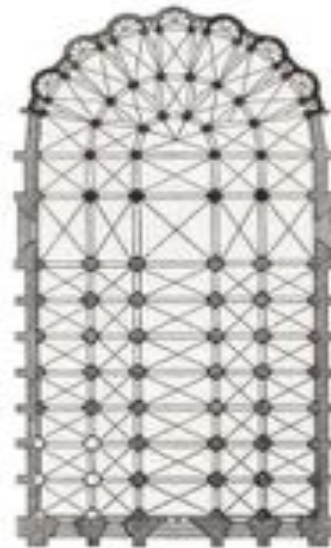
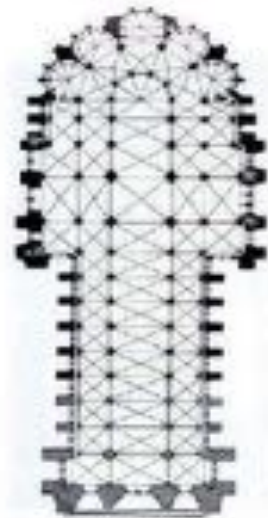
- La planta més habitual és la BASILICAL de CREU LLATINA, amb tres o cinc naus.
- També es poden trobar plantes de SALÓ d'un sol braç o fins i tot altres formes.

- LA ARQUITECTURA GÒTICA -

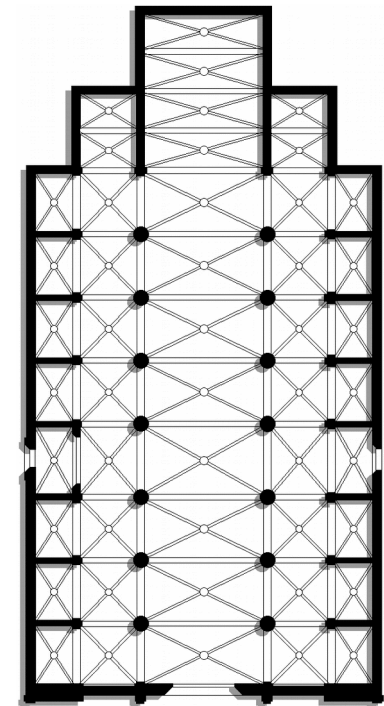
LA PLANTA DE LA CATEDRAL GÒTICA

PLANTA BASILICAL

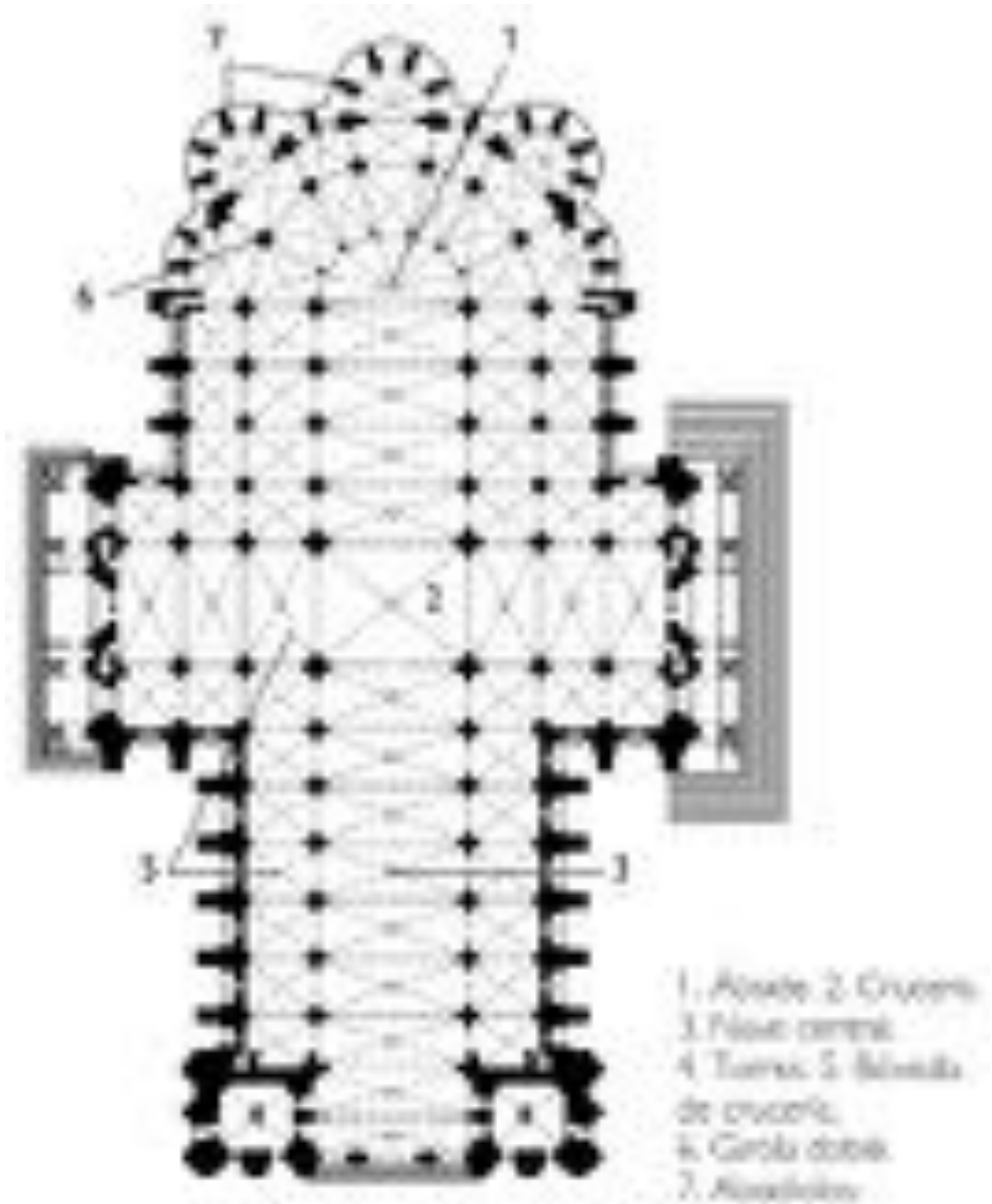

PLANTA DE SALÓN

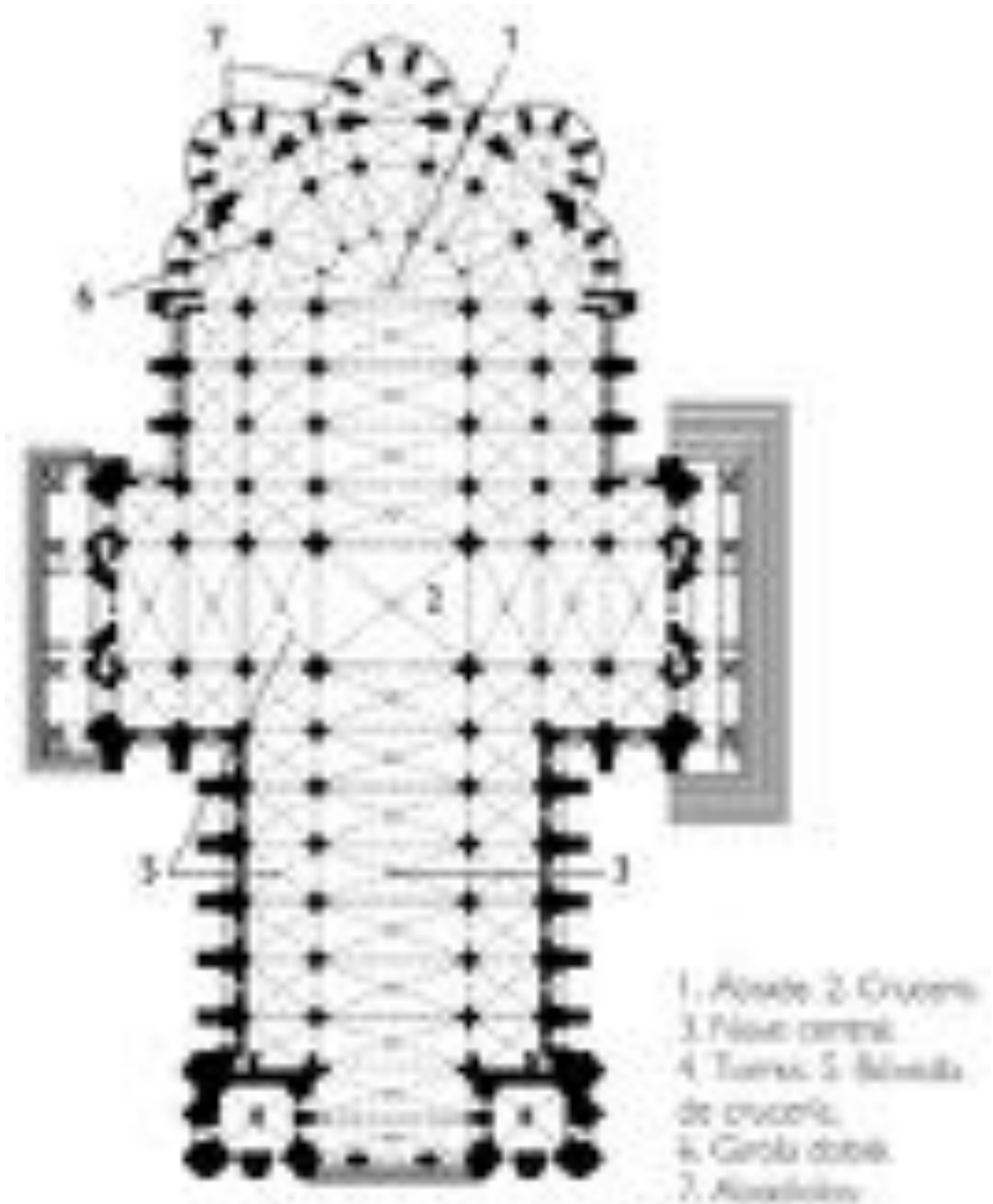

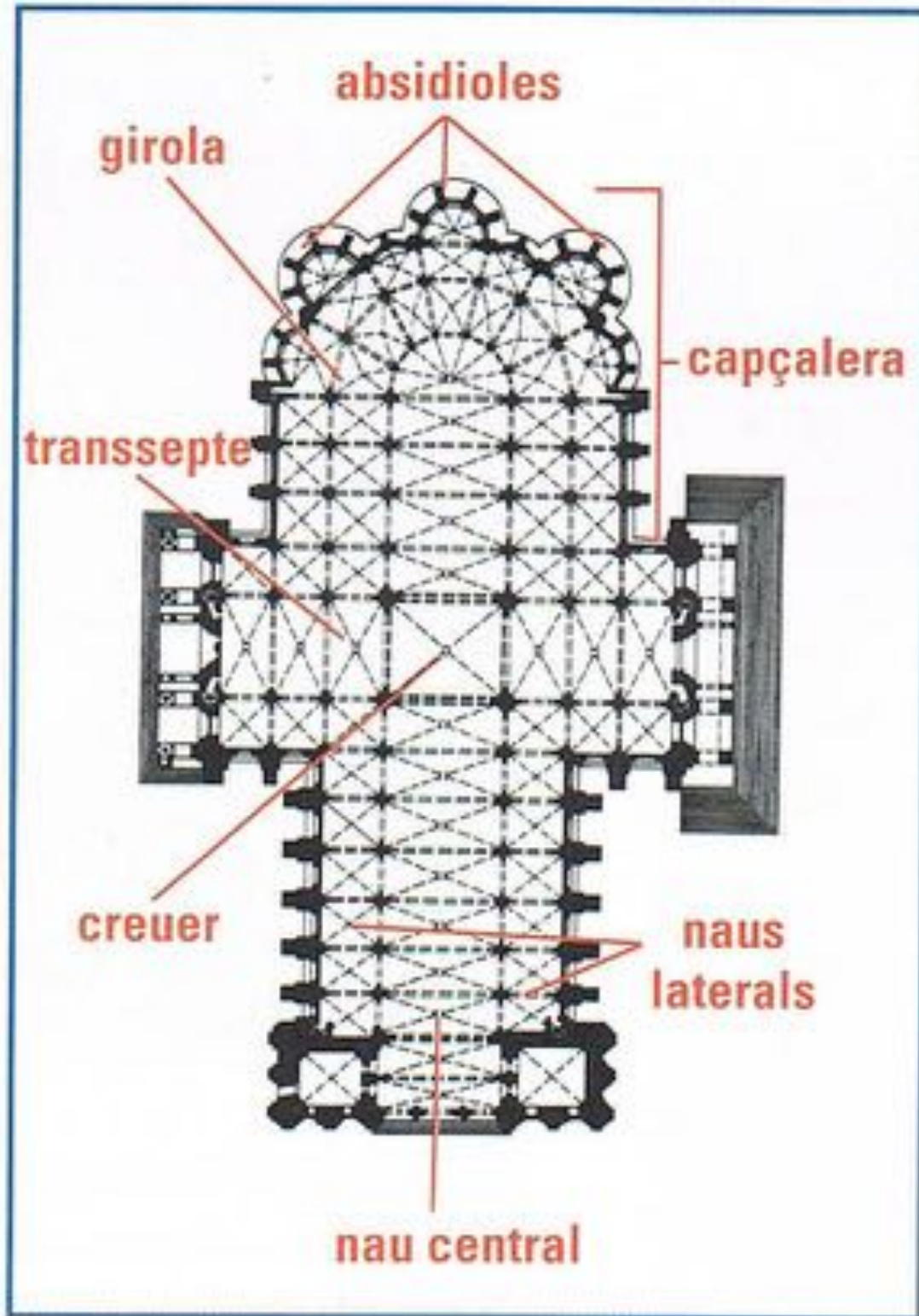

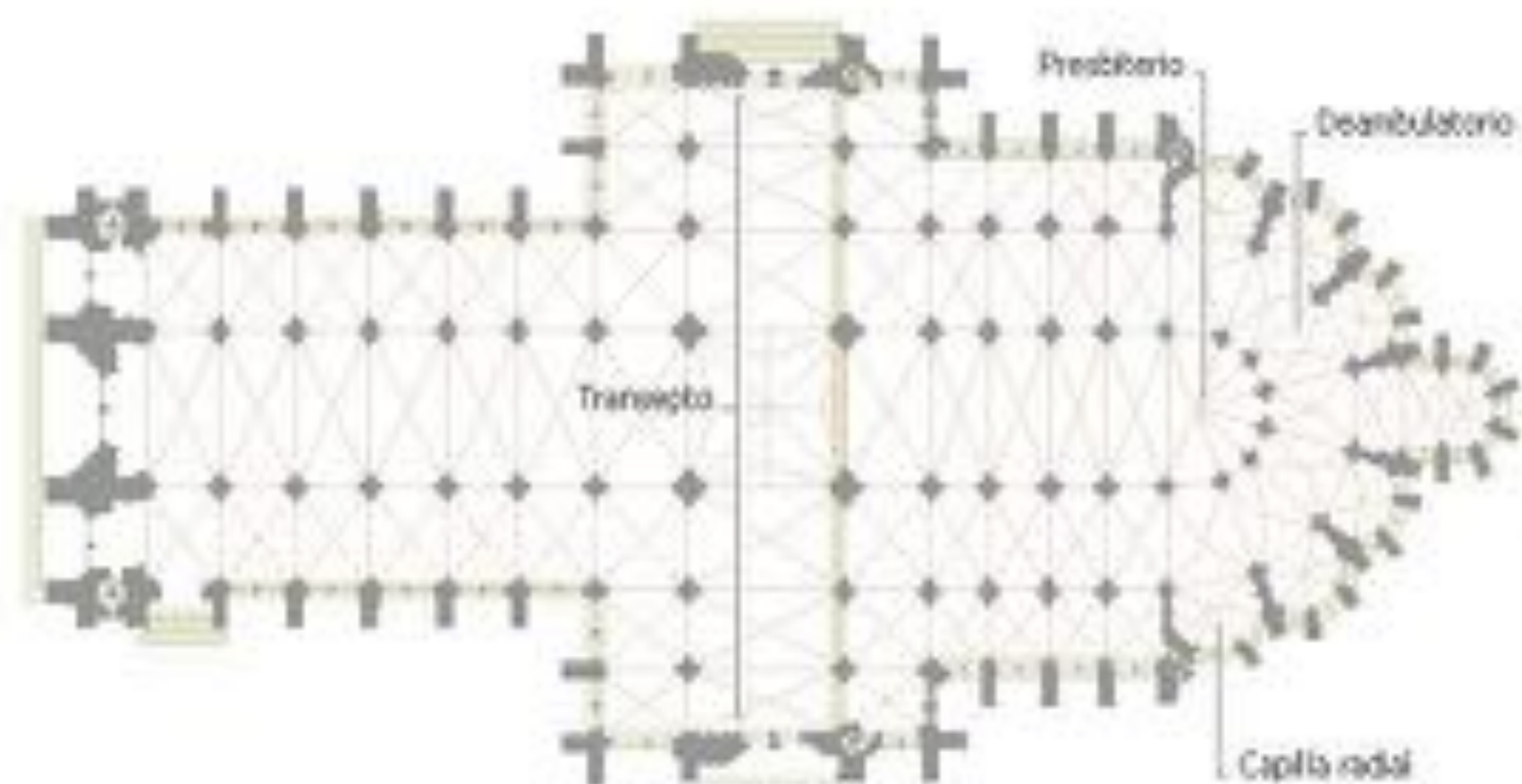
- Tenen de tres a cinc naus, normalment.
- A l'absis tenen una GIROLA O DEAMBULATORI: passadís que permet visitar les capelles darrera l'altar.
- Si són de creu llatina tenen TRANSEPTE amb el CREUER a la nau central.

- En planta també es poden apreciar molt bé els **CONTRAFORTS**, i l'aprimament dels murs que permet l'obertura de vitralls.
- També trobam **ABSIS** I **ABSIDIOLES**.
- La **VOLTA DE CREUERIA** es marca amb una creu.

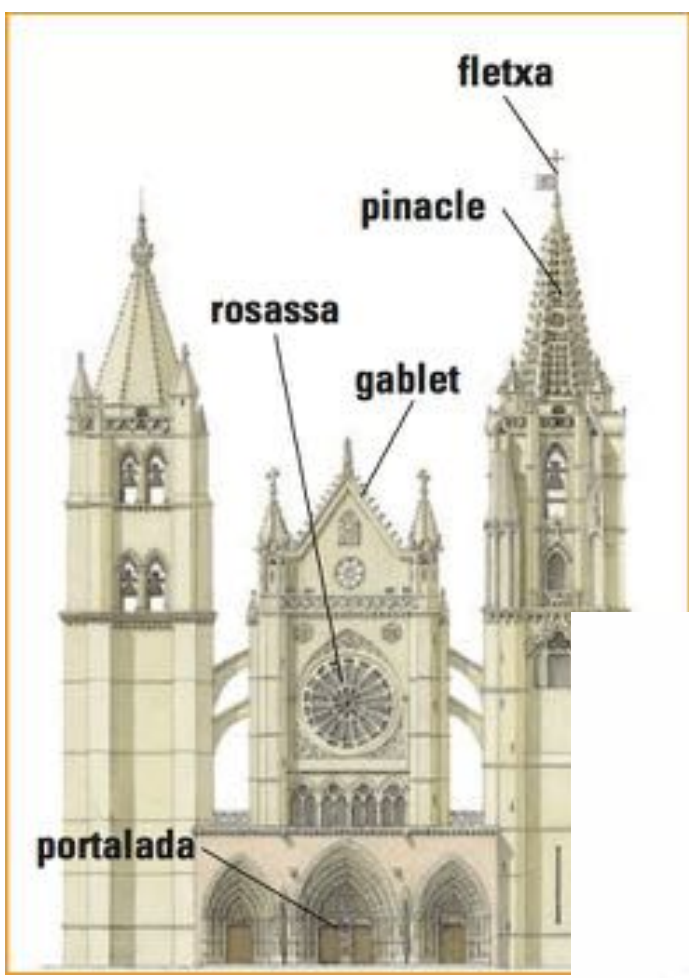

Planta de la catedral de Amiens

2.4 LA PINTURA GÒTICA

CARACTERÍSTIQUES

- Perd importància la pintura mural (al fresc), que gairebé desapareix.
- Trobam sobretot pintura sobre TAULA (RETAULES) i MINIATURES i VITRALLS.
- S'introdueixen nous elements que cerquen PROFUNDITAT i REALISME:
  - Utilització de la perspectiva.
  - Introducció d'elements arquitectònics i de paisatge.
  - Utilitzen més games de color i juguen molt més amb la llum.
- Objectiu = més expressivitat i naturalisme.

→ Els RETAULES (pintura sobre fusta) es col·locaven darrera els altars o dins les capelles.

→ Les MINIATURES les trobam en els incunables.

→ Els VITRALLS els trobam en els finestrals de les esglésies i catedrals.

- La temàtica segueix essent bàsicament religiosa, però les figures cada cop són més versemblants pel que fa a:
  - ♦ Representació del cos humà.
  - ♦ Representació del rostre.

- Les tècniques pictòriques emprades eren:
- ♦ TREMP D'OU: utilitzada sobre fusta, es prepara amb pigments i rovell d'ou.
  - ♦ PINTURA A L'OLI: es dissolen els pigments en diversos tipus d'oli. Més utilitzada en tela, tot i que també en fusta.

Detall d'expressivitat d'un àngel davant la mort de Crist

2.5 L'ESCUPTURA GÒTICA

CARACTERÍSTIQUES

- Inicialment l'escultura gòtica s'utilitzava per decorar els exteriors de les esglésies i altres edificis.
  - A les façanes, portalades, columnes i gàrgoles.

- A partir del segle XIV començam a trobar escultura EXEMPTA, en retaules de pedra, monuments funeraris (tombes) i imatges aïllades.
- El suport principal és la pedra, tot i que també proliferarà l'escultura en fusta.

- L'escultura gòtica és més naturalista que la romànica, més humana.
  - ♦ Els rostres, els vestits, són més creïbles. Els cossos tenen més volum i moviment.
- Les figures s'omplen de vida, mostren sentiments, adopten actituds i gestos variats, i s'interrelacionen més uns amb altres.

Pòrtic gòtic de la Catedral de València

Timpà del Judici Final Notre Dame de París

Retaule de l'església de Lübeck, Alemanya

Gàrgoles catedral de Palma